

Økoløft Hadeland

Hadelandsregionen er i forbindelse med satsingen på bioenergi blitt kjent som miljøregion. Dette videreføres nå i satsingen "grønne energikommuner", der de tre kommunene Lunner, Jevnaker og Gran har lyktes i å gjennomføre et felles prosjekt forankret i politiske vedtatte planer.

Godt samarbeidsklima

Prosjektet har som målsetting å øke andelen jordbruksareal som blir drevet økologisk og dermed også forbruket av økologisk mat i de tre kommunene. Allerede før prosjektet ble satt i gang var det inngått intensjonsavtaler med en rekke leverandører, kunder, skoler og andre samarbeidspartnere.

-Det gode samarbeidsklimaet, fokus på energi og miljø og egnete forhold for økologisk produksjon, danner grunnlaget for at vi kunne etablere et felles Økoløft-prosjekt, sier John Th. Fredriksen hos Fylkesmannen i Oppland. Han har vært en viktig støttespiller for utviklingen av prosjektet, og er selv økobonde.

Politisk forankring

Økoløft i kommuner er etablert som et toårig samarbeidsprosjekt mellom kommunal og regionaldept og landbruks og mat-dept. som en del av oppfølgingen av Soria Moria erklæringen. Det er fastlagt et ambisjonsnivå for økologisk landbruksproduksjon i Norge; "det skal være et mål at 15 prosent av matproduksjonen og matforbruket i 2015 skal være økologisk."

Alle kommuner var invitert til å søke om å få bli med i dette prosjektet. Hadelandskommunene sendte først en skisse og fikksaken behandlet i regionrådet før de gikk inn i prosjektet. Dermed var den endelige søknaden politisk forankret.

Regionrådet på Hadeland har tatt initiativ til en egen næringsplan for landbruket på Hadeland. Denne ble ferdigstilt i 2008. Planen er ikke en del av de formelle planene i henhold til plan- og bygningsloven, men skal bidra til en felles strategi for landbruket på Hadeland. I planen henvises det til at ansvaret for initiativ og gjennomføring av tiltak vil ligge hos landbruket, kommunene m.fl.

Egen prosjektleder

De tre kommunene har allerede gjennomført flere andre fellesprosjekter og har felles landbrukskontor. Økoløft-prosjektet startet opp i november 2008 med prosjektleder i 50 %-stilling. I tillegg regner man med en tilsvarende arbeidsinnsats fra kommunene. Prosjektet er finansiert med 50% fra Statens Landbruksforvaltning. I tillegg til kommunenes egeninnsats blir det brukt partnerskapsmidler, midler fra Fylkesmannen og lignende.

Prosjektet er organisert med Landbrukskontoret for Hadeland som prosjekteier og prosjektansvarlig, og det opprettes ulike arbeidsgrupper etter behov. I tillegg har prosjektet en referansegruppe med representanter fra Fylkesmannens landbruksavdeling, produsenter, forbrukere og omsetningsleddet.

Prosjektleder Kristin Swärd

Motivasjon og informasjon

Prosjektleder Kristin Swärd forteller at det første halvåret ble brukt til motivasjonsmøter og fagkurs for produsenter, og kurs for kjøkkenpersonalet ved aktuelle institusjoner og skoler. Nå arbeides det med et distribusjonssystem i

samarbeid med en lokal grossist. Det er stor interesse for økologisk og kortreist mat fra skoler og institusjoner og det er kommet til flere intensjonsavtaler om kjøp av økologisk og kortreist mat.

– Det er motiverende å oppleve en slik positiv interesse. Det er åpenbart at den har ligget latent, både hos produsenter og potensielle kunder, og at de gjennom prosjektet har fått den oppbakkingen de trengte for virkelig å komme i gang.

Det arrangeres jevnlig informasjonsmøter i samarbeid med Landbrukets Fagråd Hadeland hvor kommunene og 38 andre organisasjoner, bedrifter og gårdbrukere er andelseiere. Informasjonsmøtene har hatt godt fremmøte og har bidratt til at flere vurderer overgang til økologisk drift.

Det er flere som ønsker å legge om og har bedt om gratis førsteråd fra Hedmark Forsøksring og tidligere Føko.

Hybrid-produksjon

Bonde Ivar Skattum er med på deler av prosjektet – jorden er lagt om, men ikke dyreproduksjonen. – Økologisk dyreproduksjon krever investeringer, også økonomisk. Reglene for dyrevelferd er strengere, og det blir tungvint å etterkomme uten moderne driftsanlegg, sier Skattum. Likevel tror han at prosjektet, gjennom å skape et miljø og en sterk faggruppe, vil øke motivasjonen hos mange til å ta skrittet fullt ut. – Det er viktig å ha en drivkraft også utover ønsket om mer lønnsom drift, sier Skattum.

Kommunenes initiativ

Mari Sangnæs er lokalleder i Norsk bygdetursime og gardsmat. Det er viktig å kunne vise til bønder som har fått det til, både økonomisk og faglig, sier Sangnæs. – Jeg tror ikke dette hadde blitt noe hvis ikke kommunene hadde tatt grep, avslutter hun.

Suksessfaktorer:

- Nært samarbeid mellom de tre kommunene under felles prosjektleder
- Etablere tillit blant potensielle produsenter
- Øke kompetansen på produksjon og bruk av økologisk mat
- Skape entusiasme gjennom gode eksempler og veiledning
- Skape lokal distribusjon
- Omleggingen må være lønnsom

